

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52-31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter mind-
ama tanítókat és tanítóözvegyeket, akiknek nyug-
díja 2000 koronánál nem nagyobb, egyszersmin-
denkorra 100—150 korona segélyben részesíti.
A segélyért nem kell külön folyamodni. Az a
tanító, vagy özvegy, aki ez év április 1 óta la-
kást változtatott, nemkülönbén az is, aki nyug-
díját most első ízben vette fel, lakását az «Ország-
gos tanítói nyugdíj és gyámalap» számvevőszé-
kével (Budapest, Hold-utca 19.) tudassa.

Felhívás.

Az „Orsz. Kath. Tanítói Segélyalap“ mind-
azon t. tagjait, akik az alapszabályok 8. és 15.
§§-ai értelmében jogosítva vannak ösztöndíjak
vagy segélypénzek adományozása iránt folyamodni,
van szerencsém ezennel felkérni, hogy kellően fel-
szerelt folyamodványaik az alapszabályok 18. §-a
szerint az alapgyűjtő-bizottság, vagy a kerületi
tanfelügyelői hivatal útján f. évi július 15-ig az
illető főtisztelendő egyházmegyei főhatósághoz be-
terjeszteni sziveskedjenek. Tájékoztatóul tisztelet-
tel megjegyzem, hogy a középponti bizottság hatá-
rozata értelmében a folyamodványt, a benne fog-
lalt adatok és indító okok hitelesítése végett alá
kell iratni az illetékes plébániahivatal által. Ezen
hitelesítés sem községi, sem működési bizonyít-
vánnyal nem helyettesíthető. Ami a melléklendő
iskolai bizonyítványokat illeti, a netáni kellemetlen
esetőségek elkerülése tekintetéből hiteles másola-
tokban méltóztassanak benyújtani. A folyamod-
ványok mellé az új tagsági könyvecskek is csato-
landók. Tudatom továbbá, hogy segélyben csak
azok a t. tagok részesülhetnek, akik legalább három
év óta nem élvezték az alap jótéteményét. Azért
is kérem, méltóztassanak a folyamodványban vilá-
gosan megemlíteni, mikor és minő segélyben része-
sült a folyamodó; esetleg gyermekei élveznek-e és
minő ösztöndíjat. Végül a t. tagok érdekében kiem-
lendőnek tartom, hogy azok a folyamodványok,
amelyekhez tagsági könyvecske nincs mellékelve;
továbbá, amelyek nem az egyházmegyei főható-
ságok útján, vagy a kitzöött határidőn túl érke-
znek be, nem fognak figyelembe vétetni. Eszter-
gom, 1916. évi május hó 10-én. Dr. Walter Gyula,
v. püspök, kanonok, a Segélyalap elnöke.

Te Deum.

Munka után vagyunk s mielőtt a több ezer és
ezer gyermek elhagyná az iskolatermet, hol buzgó
nevelői kezek hintették szívükbe a szépnek, jónak
és igaznak magvait: az Úr oltára elé járulnak. Fel-
hangzik ajkukról a «Te Deum» és ártatlan szívből
küldik az Úr trónjához az imát: «Erősítsd meg, Isten!
amit bennünk munkáltál».

Isten szent nevében kezdték a munkát és Isten
szent nevében végzik azt. Ez nem pusztá szokás,
ez a keresztény lélek szükséglete. Így volt ez az első
keresztény magyar iskolákban és így lesz ez hazánk
határai között mindenha, míg magyar lakik e föld-
ön és «a hazának csak egy romlatlan gyermeke
léssen». Efelőtt kár vitatkozni, aki nem így tesz,
vagy ezt helyteleníti, ám beszéljen. Mi nem veszek-
szünk vele. Drága az idő és kötelességünk e drága
időt a nemzet javára hasznosan értékesíteni.

Annyi a teendők a nemzet erőteljes haladásáért,
hogy a hit ellen felszólaló zajongókkal foglalkozni,
erre időt pazarolni hazafiatlan cselekedet volna.
Határunkhoz közel dúl a világháború, élethalál-
harcot vívnak hős fiaink az ellenséggel. Ők ott, a
lövészárookban gondolnak most reánk. Apa a gyer-
mekére, a közép- és főiskolákból a haza védelmére
szólított ifjak meg oktatóikra, szülőkire gondol-
nak e pillanatban. És mindenki abban talál és
keres megnyugvást, hogy «ha Isten velünk, ki
ellenünk». Nekünk győznünk kell. Isten akarata,
hogy győzzünk, mert Istenbe vetett hitünk erősíti
bennünk az akaratot, a cselekvésre a győzelmet bizto-
sító kintartásra és bátor küzdelemre.

És az a sok ezer és ezer gyermek, kinek ajkáról
az Úr templomában a tanítási év befejeztével fel-
száll a hálaadó ének: mind-mind vallásos meg-
győződéssel fejezi be a lelki értékének fokozására
fordított munkát; így készül elő arra az öntudatos
nemzeti hivatásra, mely tőle kintartó, bátor munkát
vár, hogy élhessen és boldogulhasson a magyar
nemzet.

Ember Károly.

Kárpáti Endre.

Id. Kárpáti Endre Győrújvárosban született, 1840. november 11-én. Ugyanitt végezte az elemi iskolát, az akkor keletkezett alipartanodát és a tanítóképzőt.

Most éppen hatvan éve, hogy Győrújvárosban mint aitanító, pályáját megkezdte. Egy év után Gyirmót, Zombori Lippay Sándor, földbirtokos Géza fiának, most nyugalmazott főspánnak neve léte lett. A következő évben Szolnokon találjuk, ahol, mint főleemi tanító működött. Majd hasonló állásban három évig Dunaföldvár, azután hét évig Felsőbányán a rk. főleemi népiskolánál tanítóskodott. Itt a templomi zenekarnak is tagja volt és abban, mint tenorénekes, első hegedűs és orgonista működött.

Irodalmi működését 1860-ban kezdte. Számtalan pedagógiai cikket írt az akkor fennállt Tanodai Lapok-ba. Többet mindezeidig folyton szorgalmasan forgatta. Pedagógiai cikkei ismertté tették a kormányban is. Mikor 1870-ben Eötvös József báró, kultuszminiszter általános gyűlésre hívta össze az ország tanítóit, ő is tartott előadást. Ennek végével Gönczy Pál, miniszteri osztálytanácsos fölszólította őt, hogy folyamodjék külföldre küldetésért. Folyamodása sikerrel járt. A kormány egy évre Gmünd tartózkodási helyre, Würtembergbe küldte. Nem töltötte ott hiába idejét. Bejárta Németország nagy részét: a népiskolákat és tanítóképzőket szorgalmasan tanulmányozta; de a közép- és felsőtanintézeteket, siketnémák, vakok, elzülloétek és kisédek részére alapított különféle intézeteket is. Tapasztalatairól hosszabb jelentésben számolt be, melyre az igazi állami tanítóképzőhöz tanárnak neveztek ki. Ittműködése alatt középiskolai tanári öklevedet is szerzett. Innen saját kérelmére Győrbe, az állami tanítóképzőhöz helyezte át a miniszter. Itt hét évi működése után 1883-ban Gönczy Pál, miniszteri tanácsos a következő levéllel lepte meg:

„Megengedjen, hogy tudta és beleegyezése nélkül elmenetelen munkáltam. A miniszter ki-nevezte a besztercebányai állami felsőbb leányiskola igazgatójává... Innen a löcsői felsőbb leányiskola-hoz helyeztetett át.

Harmincegy évi működése után, köteles hivatalos éveit betöltvén, miniszteri elismeréssel nyugalmába vonult és szülővárosában, Győrött telepedett le. Itt a győrszigeti állami fiúiskola, majd az állami polgári fiúiskola gondnokságának elnökévé nevezetett ki. Hogy a gyermekvilággal, mely hosszú éveken át annyira szívéhez nőtt, összeköttetésben maradjon, arra a már említett állásokon kívül alkalmat nyújtott b. Zalka János, megyéspüspök, aki az „Órangyal”, képes gyermekújság szerkesztésével bízta meg. Ebből tisztjében a múlt évben a huszonötödik évet töltötte be. Ez évfordulót azzal óhajtotta emlékeztetéské tenni, hogy a nevezett újságot a nmélt, magyar püspöki kárnak bemutatva, azon kérelemmel, hogy arról ítéletet mondani kegyeskedjék. E kérelem eredményéről Fetsér Antal, győri megyéspüspök, e sorokban értesítette:

Dr. Csernoch János, bíbornok, hercegprímás úr ó főmagasságának kegyes megbízásából van szerencsém a tekintetes igazgató úrral közölni, hogy a nmélt, magyar püspöki kar a szerkesztésében megjelenő „Órangyal” c. katolikus gyermeklap szellemével teljesen meg van elégedve és szívből kívánja

annak föllendülését és menel szélesebb körben való elterjedését. Örömmel használom föl ezen alkalmat arra, hogy kedvelt lapjára és annak olvasóira főpásztori áldásomat küldjem. Fogadja tekintetes igazgató úr őszinte tiszteletem nyilvánulását...

Úrnapián pedig az a meglepetés érte az ősz pedagógust és író, hogy őszentsége a Pro Ecclesia et Pontifice arany díszkeresztjével tüntette ki.

Erről Fetsér Antal, megyéspüspök a következő leírásban értesítette Kárpáti Endrét.

„Örvendetes tudomására adom tekintetes Uraságodnak, hogy XV. Benedek papa őszentsége a nmélt, püspöki kar megbízásából hozzá intézett áldozatos fölterjesztésemre, igazgató Urat az ifjúság valláserkölesi oktatása, a kath. irodalom ápolása, nevezetesen az „Órangyal” kath. gyermeklapnak éveken át odaadással, példás, vallásos és hazafias szemlében végzett szerkesztése által szerzett érdemei elismerésül és méltánylásául a „Pro Ecclesia et Pontifice” arany érdemkereszttel méltóztatott legkegyelmesebben kitétetni. A legmagasabb helyről jövő kitétetés felett őszinte főpásztori örömmel nyilvánítom. Szívből kívánva, hogy a gyermekek szívébe a vallásosság és hazaszeretet érzelmeit irodalmi munkásságával még hosszú éveken át minél nagyobb körben ápolhassa, vagyok Győr, 1916. évi június hó 20-án, jóakaró főpásztor, Fetsér Antal, győri püspök.”

Az érdemkeresztet a megyéspüspök Úrnapián tűzte fel az agg kollega mellére.

Részint önállóan, részint dr. Emericz Gyéza tanártársával közösen írt munkái: I. Vezérkönyv a népiskolai irálygyakorlatok kezelésében. II. Írómester. Utasítás a szépirástanításban. III. Állatmúzeum. Utasítás az állatok kitévésére és eltartására. IV. Vezérkönyv a népiskolai földrajztanításban. V. Ehhez: Eredménytár. VI. Ehhez: Atlasz. E három utóbbi munka pályakoszorúzott mű. VII. Vezérkönyv a népiskolai számításban, két kötet. Ehhez Példatár. (Hat füzet.) IX. Gyakorlati mérés-tan. Tanítók és tanítóképzők számára. X. Ehhez: Példatár. XI. Vezérkönyv a népiskolai mérés-tanításban. (Tanítók számára.) XII. Ehhez: Példatár. XIII. Olvasókönyv a polgári- és felsőbb leányiskolák számára. I—II.

Ezekon felül kisebb-nagyobb elbeszéléseket, társadalmi cikkeket is írt, melyek részint a különféle újságokban, részint pedig a Szent-István-Társulat és Gladich Pál, p. k. magyarkimleli plébános „Jó iratokat terjesztő” nyomdája kiadásában jelentek meg.

Kárpáti igazi magyar népnevelő volt mindenkoron. Díszé, büszkesége ő a magyar kath. tanfőflaknak. A fiatal nemzedék pályafutásából lelkesedést, kitartást meríthet a folytonos önképzésre; mert Kárpáti élete azt tanítja, hogy buzgó, odaadó munka, a folytonos önművelődés megszerzik az érvényesüléshez szükséges tanítói lelki értéket.

TÁJÉKOZTATÓ.

A népiskolák tanulóinak ingyenes tankönyvvel való ellátása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 63.631—1916. szám alatt körrendeletet bocsátott ki a népiskolák szegény tanulóinak ingyenes tankönyvekkel való ellátása tárgyában. E rendeletet a miniszter valamennyi egyházi főhatóságnak is

megküldötte. Rendeletében a miniszter arra kéri a tanítókat, hogy az utolsó tanítási napokon hívják fel az ifjúságot, hogy szüloik engedélyével az év végi vizsgálatok után jókarban levő régi tankönyveiket adják át oly célból, hogy azok a jövő tanév elején az arra rászoruló szegény tanulók között kiosztásra kerüljenek. A miniszter szerint ennek már csak azért sem lesz akadálya, mert hiszen az ezidén kiadott 2965. számú miniszteri rendelet értelmében tankönyvváltoztatás a jövő évben az iskolák egyik fokán sem lesz. Megtiltja a miniszter a könyvek elfogadását olyan tanulóktól, akiknek családjában az elmúlt tanév folyamán fertőző betegség volt. Elrendeli az ajándékba kapott könyveknek a nyár folyamán leendő alapos kiszellőztetését és dezinficiálását, nehogy valamely ragály terjesztőjévé váljanak. A jövő tanév elején az ingyenes tankönyvek kiosztásánál elsősorban olyan gyermekek jöhetnek figyelembe, akiknek a családjában a háború bármely oknál fogva szűkös helyzetet teremtett, hogy még a tankönyvek megszerzése is nehézségekbe ütközik.

HIREK.

Hadiárvát örökre fogadunk. Tekintetes szerkesztőség! Tisztelettel fordulok tekintetes szerkesztőséghez s alábbi kérdésünkre nézve becses értesítésüket kérném. Valamely tanítócsalád árváját, esetleg más jobb családból származó egy kis fiúgyermeket és 8—10 éves körüli leányka felnevelését elvállaljuk. A fiút felneveljük s ha tehetsége lesz, kitaníttatjuk, a leánykát szintén felneveljük s például férjhez menetelése, avagy 18—20 éves korára teljes kelengyét és bútorzatot és szükségességeket adunk neki. A gyermekeket családtagnak

tekintjük, saját gyermekemmel teljesen egyforma elbánásban részesítjük és gondozzuk. Fejlődéséhez mérten a házi és gazdasági teendőikben részt vesz, de nem cselédként értem. Szóval szerető gond- dal és jóindulattal neveljük őket. Szíves választ és felvilágosítást kérünk. Kötőnő tisztelettel Hegedűs A. Elek és neje. Címzendő: Kisgyala, u. p. Gölle, Somogy megye. Felkérjük olvasóinkat, hogy e levélben foglalt kérelemhez képest értesítést küldjenek a fenti címre, ha községükben örökbefogadható árva van.

A drágasági segély. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács feliratban kéri a nagym. püspöki kart, hogy magas befolyását érvényesítené a tanügyi kormányznál, hogy a drágasági segélyt rendező törvényben gondoskodás történjék a tanítóságról és ezek között a hitfelekezeti tanítóságról is épen oly mértékben, mint az állami tanítókról. A háborús segély megadására köteleztessék minden iskolafenntartó, legyen az uradalom vagy magános.

Hösi halál. Bartl Pál, teveli (Tolna megye) róm. katolikus, fiatal és buzgó tanító, f. hó 15-én a besszarábiai harctéren mint hadapród srappellövés következtében hősi halált halt. Az ambiciózus, képzett, de szerény, rokonszenves fiatal emberben a tantestület hű és ragaszkodó kartársát, az iskola pedig buzgó tanítóját veszítette benne. Emléke örökké élni fog! A jó Isten áldja haló porait!

Halálozás. Schuch Aranka, döme földi r. kath. tanítónő hosszas, de türelemmel elviselt betegség után, 23 éves korában, Isten akaratában megnyugodva s a végső szentségekben megerősítve f. hó 26-án az Urban csendesen elhunyt. A megboldogultnak hült tetemét f. 28-án reggel 8 órakor helyezték általános részvét mellett a pákai r. kath. sírkertben örök nyugalomra. Az ö. v. f. n.!

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

A tarjáni róm. kath. iskolaszék két tanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalmának egyenként évi 600 kor. havi előleges részletekben, 240 kor. lakpénz, 24 kor. fajarandóság, többi államsegély. Tannyelv magyar. A német nyelv tudása kívánatos. A pályázók kellőleg felszerelt kérvényeiket július 15-ig az iskolaszék címére Tarján (Komárom m.) küldjék. Az állást szept. 1. kell elfoglalni. 205 2—2

A köhidgyarmati (Esztergom m.) róm. kath. iskolaszék tanítói állásra júl. 15-iki határidővel pályázatot hirdet. Jövedelme: törvényes fizetés a községtől és államsegélyben, 20 kor. kertilletmény, egy bútorozott szoba és 70 kor. lakbérpótlék. Szükség esetén a kántorságban is köteles segédkezni. Pályázhatnak ol. tanítónők is. Kérvények az iskolaszéki elnökséghez küldendők. 231 1—1

Az ipolysági róm. kath. iskolaszék tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma a hitközségtől 800 kor. és 30

kor. kertilletmény, továbbá természetben lakás, a többi államsegély a szolgálati éveknél megfelelőleg. Kötelessége a reábizott osztályt, vagy osztályokat lelkiismeretesen vezetni, az irodai munkákban az igazgatónak díjazás nélkül segédkezni és a kántortanítót annak akadályoztatása esetén minden külön díjazás nélkül helyettesíteni, miért is a kántortanítói teendőikben önálló jártasság kívánatik. Személyes megjelenés a választás napjára szükséges. Utiköltség nem lesz megtérítve. A kérvények július 31-ig adandók be. Az állást szeptember 1-én kell elfoglalni. A választás napja aug. 6-ika. Schreiber Aladár esperes-plébános. 239 1—1

Horvátgurab (Pozsony m., u. p. Cseklész) róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet aug. 1-ig. Tót nyelv birása is szükséges. Érdeklődők forduljanak levélben a Róm. kath. plébániahivatalhoz ugyanott. 248 1—1

A békei (Pozsony m.) róm. kath. iskolaszék szept. 15—május végéig terjedő időre kántortanítói helyettesi

állásra 80 kor. havi fizetéssel, lakásul egy szobával és téltre failletménnyel pályázatot hirdet. Nők is pályázhatnak. Választás július 10. d. u. 5 órakor. A megválasztott tartozik állását szept. 13-án elfoglalni és az ismételő iskolában is tanítani. *Iskolaszék.* 244 1—1

Jókuti (Nyitra m.) róm. kath. rendes tanítónői állásra július 23-ig pályázat hirdették. Fizetése 240 kor. lakbér, 100 kor. helyi fizetés, többi államsegély: Tót nyelv ismerete szükséges. Választás július 23-án. *Róm. kath. iskolaszék.* 251 1—1

Egri érseki megye.

Kápolnai (Heves m.) kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma: lakás kerttel, 20 kat. hold és 1280 ööl szántóföld, földmunka és deputatumválság 308-40 kor., párbér 1200 kor., stólaris jövedelem 300 kor. A szükséges okmányokkal felszerelt kérvények alulírott-hoz küldendők. A választás napja aug. 3. Választás előtt személyes megjelenés és előzetes próbák meg nem engedtetnek. *Vincze Alajos*, isksz. elnök. 250 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **kiszelfalui** (Bars m.) róm. kath. kántortanítói állásra a «Népnevelő» 6-ik számában hirdetett pályázat megújított. Pályázati határidő július 5. Róm. kath. iskolaszék. *Karvaly, u. p. Jálma. Plébánia.* 238 1—1

Barskapronczai róm. kath. iskolaszék (u. p. Körmöcbánya) aug. 7-ig pályázatot hirdet. a) Kántortanítói állásra. Jövedelme javadalmi jegyzőkönyv szerint: községtől 512 kor. Kántori járandóság 159 kor. Ingatlanok hozzádoka 23 kor. Természetben 12 p. m. kenyeres, 14 m³ tűzifa, lakás kert. Államsegély kezdőnél 313 kor. b) Osztyátanító helyettesének állására. Évi fizetés 800 kor., az államsegélyből. Lakás. 241 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **gézafalvai** (Temes m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Törvényes fizetés. Természetben lakás. Német nyelv szükséges. Zenében jártas tanítónők is pályázhatnak. *Iskolaszék.* Gézafalva. 216—2

Győri püspöki megye.

Fertőfegyeháza (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke osztálytanítónői állásra júl. 10. határidővel pályázatot hirdet. Törvényes fizetés, 240 kor. lakáspénz. Német nyelv kívánatos. Fertőfegyeháza. *Róm. kath. Iskolaszék.* 229 1—1

Zemenye (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke férfi-tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: községtől 800 kor., a többi államsegélyből. Lakás és fűtés természetben. Német nyelv tudása szükséges. Kántoriakban segédkezni kell. Határidő július 15. 225 1—1

A **császári** (Komárom m.) kántortanítói állásra júl. 20-ig pályázat hirdették. Javadalmazása: 24 m. hold és 300 ööl jó minőségű szántóföld és 3 hold 364 ööl mindenkor kaszálható rét. Minden házaspártól 1/4 p. m. rozs, 4 ööl hasáb- és 4 ööl dorongfa, amelyet a hitközség levág és hazahord. Földmunkaválságban 200 kor. Stólaban 20 kor. Misesalapítványok után 35 kor., jegyzői tiszteletdíj 12 kor. Fizetésekiegészítés 341 kor. Van kétszobás lakása, konyhával, pincével, éléskamrával, 2 istállóval és ólakkal, 1/4 hold kertje. Rét és szántóföld 1920-ig bérbe van adva. Kötelességei díjlevel szerint. A kellően felszerelt kérvények a császári *Róm. kath. iskolaszék* elnökéhez címzendők. 243 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **mozsori** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma az iskolaszék pénztárából 320 kor. negyedévi előleges részletekben, a többi az 1913. évi XVI. t.-c. szerinti államsegély. Kántori teendőként ezenfelül ez idő szerint csak a stóla és örökös misék után 20—22 kor. Irószeraltalány évi 10 kor. Kötelessége a mindennapi és ismételő iskolában tanítani, a kántori teendőket végezni és az Ujvidék-palánkai róm. kath. Tanítóegyesület állandó tagjának lenni. Kántori okl. nem okvetlen kívánatik, de a kántori teendők végzésé-

ben való jártasság lelkési bizonyítvánnyal igazolandó. Kérvények július 10-ig az esperesi hivatalba Futakra küldendők. 212 2—2

Regőcén (Bácsbodrog m.) magyar-német nyelvű kántortanítói állásra pályázat hirdették, melynek jövedelmei: 1. 1122 kor. késpénzfizetés a községtől negyedévi előleges részletekben. 2. 12 kat. hold 511 ööl föld, mely jelenleg 1300 koronáért van bérbeadva, adóteherrel. 3. Természetben lakás, kerttel. 4. 200 kor. államsegély. 5. 3200 lélek után stóla-jövedelem átlag 600 kor. Kötelességei a Rendszabályon és díjlevel szerint. Személyes megjelenés ajánlatos. Az állás szept. 1-ig elfoglalandó. Ugyanott a róm. kath. iskolánál egy tanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése törvény szerint. Német nyelvben és orgonálásban jártasok előnyben részesülnek. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Pályázók kérvényükben megemlíthetik, hogy hajlandók-e egy esetleg betöltendő helyettesi állást elfogadni, melynek jövedelme 1200 kor. és lakbér. Pályázók felszerelt kérvényeiket a regőcei *róm. kath. iskolaszék*re címezve ft. *Bászler István* esperes úrhoz küldjék (Gara, Bács m.) aug. 6-ig. *Maison Jeromos*, plébános. 245 1—2

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Debreczen szomszédságában levő **Felsőjózsa** róm. kath. kántortanítói állásra pályázni kívánók okmányait *Major Zoltán* hajduböszörményi lelkészhez nyújták be. Választás Felsőjózsan július 2-án d. e. Személyes megjelenés kívánatik. Javadalmazás törvényszerű. Tisztességes lakás terjedelmes kerttel. Stóla 64 kor., párbér 60 kor., ismételőiskoláért 50 kor. 210 2—2

Nyitrai püspöki megye.

Nemsó (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állásra júl. 31-ig pályázat hirdették. Javadalma 4 hold 738 ööl szántó, 137 ööl rét, 1 hold 905 ööl legelő, 3 hold erdő. Lakás két szoba, konyha, kamra, pince, gazdasági épületek. Alapfizetés 220-40 kor. Alapítványokból 5-88 kor. Stóla-jövedelem 5 évi átlaga 58-02 kor. Tűzifamegváltás 80 kor. Kévek megváltása 420 kor. Államsegély 177 kor. Be nem számíthatók: Ostyasütés, passio, éneklés 50 kor. Megváltott stóla 48 kor. Alsó folyosók, lépcsők, egy tanterem meszelése, súrolása, iskolai illemhelyek, udvar, iskolatér tisztántartására 70 kor. Egy tanterem fűtésére, karácsonyi ostyák sütéséhez tűzifára, ostyasütők, kihordók részére 110 kor. Kertilletmény 20 kor. Kötelességei: mindennapi, ismételőiskolát vezetni, faiskolát kezelni. Isteniiszteleteken kántori teendőket pontosan elvégezni, csendes miséknél is orgonálni, hiveket, gyermekeket, magyar, tót, egyházi éneke tanítani. Teljesen felszerelt kérvények *Miklószy Resző* iskolaszéki elnökhöz küldendők. Választás aug. 7-én. Az utazási, szállítási költség nem térítetnek meg. Állás szept. 1-én elfoglalandó, ezen időtől számítatik a járandóság. 240 1—1

Pannonhalmi főapátság.

Nyalkai (Győr m.) róm. kath. iskolához kántortanítói állásra aug. 15-re pályázat hirdették. Törvényes tanítói fizetés államsegéllyel. Ezenkívül a községtől háromszobás lakás minden melléképülettel és szép nagy kerttel. 18 1/2 magyar hold szántóföld, 54 mérő rozs, lélekpénz minden pártól 20 fillér és a stóla. Továbbá 270-84 kor. késpénz. *Iskolaszék.* 246 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **lócsi** róm. kath. kántortanítói állás megüresedett. Pályázhatni júl. 15-ig. A tannyelv magyar. A nép horvátul énekel. Fizetése 1000 kor. késpénz, 6 möl tölgy hasábfá, 4 kat. hold föld, tisztességes lakás külön az iskolaépülettől, kántori és stóladíjak. Az uradalomtól 8-40 kor. pénz, 8 p. mérő kétszeres buza. Megfelelő fizetéspótló államsegély. Pósta és vasuti megálló helyben. Próbaéneklés kívánatik. *Iskolaszék.* 230 1—1

Az **apari** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Járandósága: 284 kor. és 100 kor. a gazd. ismételő tankötelesek oktatásáért, párpénz 21-90 korona, stóla 80 kor., 7 hold szántóföld és rét 357-41 kor., 31

p. m. tiszta buza 238'08 kor., 14¼ p. m. rozs 89.74 kor., 6 öl tüzelőfa udvarba szállítva 180 kor., 4 malomfuvar évi váltásösszege 24 kor., földmunkaváltás 80 kor., tanítói lakás, melléképületek, házi kert 210 kor. Összesen: 1664'41 kor. Ebből tisztán tanítói 1374'41 kor., tisztán kántori 80 kor., be nem számítható 210 korona. Ezenkívül megfelelő fizetéskiegészítő államsegély. Tannyelv magyar, a kántoriak németek. Kötelmek díjlevél szerint. Pályázati határidő *júl. 17.* Énekpróba megtartása kívánatos, ezen címen utiköltség nem lesz megtérítve. Felszerelt kérvények a fenti határidőig az apari róm. kath. iskolaszékre címezve, alulírottához intézendők Aparra (Tolna m.). *Klein József*, iskolaszéki elnök. 237 1—1

Kajdacs (Tolna m.), posta, vasút, távirda) róm. kath. kántortanítói állásra pályázhatni *július közepéig.* Javadalom államsegéllyel törvényszerű. Kötelességei díjlevélben. Próba vasárnaponként. *Dreher Arnold* isksz. elnök. 233 1—1

A **fekedi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetnek. Járandóságok: készpénzben a m. kir. közalapítványi uradalomtól 251'80 kor., párbérbé 92'40 kor., stólailetmény 43'50 kor. Az uradalomtól 10 kat. hold 125 □ öl szántó 293 kor., a hitközségtől 1493 □ öl szántó 64 kor. és 580 □ öl rét 40 kor. 52 róm. kath. telkes háztulajdonos után a 18 kgr. búza 168'30 kor., 64 kisházás háztulajdonos után a 18 kgr. rozs 139'50 korona, 38 újházás háztulajdonos után a 12 kgr. rozs 59'40 kor., a politikai hitközségtől ostyasütés címén 62 kgr. búza 10'54 kor., 156 telkes, kisházás, újházás és zsellértől a 35 dl. bor 92'40 kor., 22 m³ kemény hasáb tűzifa udvarba szállítva 132 kor., tanítói lakás melléképületekkel és 112 □ öl kerttel 220 kor. Az 1493 □ öl szántónál a kapásnővényeket a tanító kapáltatja, egyebekben a pol. község műveli, a rétről a szénát és sarjút a pol. község hordja be, a többi a tanító műveli. Jár 4 fuvar Pécsváradra és a szükséges malomfuvarok, valamint szabad legeltetési jog a községi legelőn. Összesen: 1502'84 kor., ebből szétválaszthatatlan kántortanítói 1228'80 kor., kántori 54'04 kor., be nem számítható 220 kor. Ezenkívül a megfelelő fizetéskiegészítő államsegély. Tannyelv magyar, kántori teendők német nyelvűek. Kötelmei az iskolaszék által meghatározott mindennapi és az ismétlő tankötelesek oktatása, az összes kántori teendők elvégzése, belépés a pécsegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesületbe. Kellően felszerelt kérvények *aug. 10-ig* a fekedői (Baranya megye) róm. kath. plébánia címére küldendők. Választás *aug. 10. d. e. 9 órakor* előzetes énekpróbával. Állás azonnal elfoglalandó. *Nyári Simon* plébános, iskolaszéki elnök. 236 1—2

Lapáncsán (Baranya m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Járandóságok: lakás melléképületekkel, kerttel. A hitközségtől készpénz 720 kor. negyedévi előleges részletekben, 1 hold 1493 □ öl szántó és 550 □ öl rét (eddig bérbeadva), 1135 □ öl belsőség, illetve kert. A hercegi uradalomtól 10 p. mérő kétszeres és 8'40 kor., kántortanító részére a hercegi uradalomtól 4 bécsi öl kemény tűzifa és ezenkívül 1 bécsi öl iskolafűtésre, mely összes fát a polg. község az erdőn vágatja és behordatja. A tanterem változatlan fennállásáig a polg. község 1 öl kemény hasábfával iskolafűtési címen hozzájárul. Stóla évi átlagban 80 kor. Ezenkívül megfelelő kiegészítő államsegély. Összesen 1041'16 kor. Ebből tisztán tanítói 480'58 kor., tisztán kántori 560'58 kor. Tannyelv magyar, kántorkodás német. Kötelessége az összes mindennapi és ismétlő tanköteleseket tanítani, a kántori teendőket elvégezni s a pécsegyházmegyei tanítóegyesületbe belépni. Pályázati határidő *júl. 16.* Kántorpróba délután 3 órakor, ezen címen utiköltség nem számítható fel. Próba után választás. Kellően felszerelt kérvények *Pataki Antal* plébános, iskolagondnoksági elnök címére Lapáncsára küldendők. 242 1—1

Szepesi püspöki megye.

Rabcsa (Árva m.) kath. iskolánál megüresedett egy kántortanítói osztatlan és egy III. számú ujonnan szervezett tanítói állásra *július 28-ig* pályázat hirdetik. Törvényes fizetés. A III. sz. tanító lakása és iskolája

bérházban. Tót nyelv ismerete okvetlen szükséges. *Iskolaszék.* 249 1—1

A **pekelniki** (Árva m., p. Jablonka) róm. kath. kántortanítói állásra *júl. 9-iki* határidővel pályázat hirdetik. Törvényes fizetés. Tót nyelv szükséges. *Iskolaszék.* 226 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **barátfalvai** róm. kath. iskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetik. A törvényes tanítói javadalom felül körülbelül 500 kor. és 4 öl fa (természetben) tisztán kántori fizetés. Lakása: két szoba, konyha és melléképületek. Német nyelv tudása megkívánatik. Határidő *júl. 16.* Személyes megjelenés előnyös. *Róm. kath. iskolaszék.* Barátfalva (Vas m.) u. p. Szentelek. 235 1—1

Gyepűfűzes községnek két róm. kath. okl. tanerőre van szüksége. Egyiknél németül tudás szükséges. Elsőbb lehetőleg férfi legyen. Javadalom pénzből és gazdaságból áll. Tulajdonképeni megállapítások megjelenéskor. Lakások egy iskolaházban. Vallásoktatás püspöki engedéllyel megkívánatik. Kántori teendő nincs. Választás augusztus közepén. *Rácz József* plébános, iskolaszéki elnök. 246 1—1

Váci egyházmegye.

A **jászkarajenői** (Pest m.) róm. kath. központi elemi népiskolánál elhalálozás folytán megüresedett tanítói állásra az 1913. XVI. t. c. alapján biztosított javadalmazzal *július 15-ig* pályázat hirdetik. Ha külterületen működő tanító választanék meg, úgy a külterületi tanai tanítói állásra szintén pályázat hirdetik. A szabályszerűen felszerelt kérvények *Kósa József* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 224 1—1

Hódmezővásárhelyre jó hangú róm. kath. segédkántort keresek. Képezdész is lehet. Lakás és koszt mellett, fizetés megegyezés szerint. Tessék ajánlatot tenni. Az állás azonnal elfoglalható. *Simon József*, főkántor. 223 1—3

Veszprémi egyházmegye.

A **fokszabadi-i** róm. kath. iskolaszék a hadban levő osztálytanító helyettesítésére tanítót keres. Jövedelme: 800 kor. és egy szoba. Kötelessége az I.—II. osztály tanítása és ha tud a kántorságban segédkezés. Felszerelt kérvények az iskolaszékre címezve, ft. *Zárjeczky Viktor* esperes-plébános írchoz *július 28-ig* Fokszabadra küldendők. Az állást szept. 1-én el kell foglalni. 234 1—1

A vizvári plébániához tartozó **heresznyei** róm. kath. népiskolához férfi osztálytanító kerestetik. Javadalmazása: a községi pénztárból 100 kor. és a megfelelő államsegély, az iskolaépületben egy butorozott szoba 120 kor. lakbérpótlékkal. Kötelességei díjlevélben jeleztenek. Pályázati határidő *július 9.* Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Költségei nem térítettek meg. Kérvények vizvári plébániahivatalhoz (Somogy m.) küldendők. 222 1—1

Ki tudna *szept. 1-ére* 5 évi működéssel bíró róm. kath. tanítónót álláshoz juttatni? Szívesség megegyezés szerint honoráltatik. Kérek sürgős értesítést következő címre: *Szivák, Gyöngyös 325.* 228 1—1

Egy Szt. Istv. Társulat-i, esetleg más jókarban levő

harmoniumot

keres megvételre a **nagylaposi tanító.** (Békés megye.) 232—2

Tanítók, tanítónők, ovónők (özvegyek is) nyáron kelendős háborús emlékképek terjesztésével havi 200 kor. mellékjövödelemre tehetnek szert. Felvilágosítási levéllég. **Háziipar műintézet** Rákosszentmihály. 211—1

Német egyházi énekek.

20 ének áldozósütörtökre, pünkösdre és úrnapi 30 fill. Orgonakiséret 1 korona. 187-1

WÉBER JÁNOS Temesszépfa.

Cseh István

orgonaépítő-cég Eger. Kovács János-utca. Elvállal mindenmü orgonaátépítést, javítást, tisztítást és hangolást az ország bármely részében lelkiismeretes pontossággal, mérsékelt árban. 131-2

JÖVEDELMEZŐ

mellékfoglalkozást, mit ki-ki kevés fáradsággal könnyen elintézhet, ajánlunk. Érdeklődőknek díjtalanul ad felvilágosítást a «MÉH» Budapest, Frangepán-u. 4. f. 170-4

KAPOSSY (Szemennyei)

féle egyházi zeneművek leszállított áron kaphatók a szerző özvegyénél
KISPEST, BÁTHORY-UTCA 14. sz. 713-11

„Egyházi énekek“ (24 K) — — — 18.— K
„Im arcunkra borulunk“ (2-40) — — — 1-20 „

Aki az egyházi zenét kedveli, szerezze be az alább megnevezett egyházi zeneműveket

LUSPAY KÁLMÁN

egri róm. kath. tanítónál Eger, Gárdonyi-utca 29.

Száz, legismertebb egyházi népénekünknek művészi (modern) orgonakisérete. Tömör akkordok és változatos harmoniai füzések teszik érdekessé. 6 kor.

244 kadencia a használni szokott hangnemekben. Kezdő kántoroknak megbecsülhetetlen s praktikus mű ... 3 kor.

Tíz ünnepi preludium Farkas Nándortól. 1-20 kor.

Tíz szerző tíz Mária éneke orgonakisérettel ellátva Apáczay I., id. Erdélyi S., Hosszú L., Jószy G., Régenhold J., Révfy K., Szendrei I., Veiszkopf G., Zajtha B. és Zoboki V. szerzőktől ... 1-20 kor.

Tíz drb. rekviemhez való elő- és utójáték, Szendrey István és Imre, Révfy I. Iván, Chladek I., Lengyel Géza, Halmos Alajos és Régenhold János szerzőktől ... 1-20 kor.

Nyolc hatásos orgonadarab, Bodor Ernő, id. Chladek József, Szendrei Imre, Révfy J. Iván, Hemerka Ulrik stb. szerzőktől ... 1-20 kor.

Együtt a hat mű ára 13-80 kor. helyett 7 kor. és 20 fill. portó. Pénz előre kérétek beküldeni. 227-1

Háziasszonyoknak fontos!

A napokban rendelte el a honvédelmi miniszter úr a háztartásban levő fémtárgyak beszoigáltatását, mely rendelkezés a napokban fog életbe lépni. Erre nézve

Tájékoztató a háztartási fémek rekvirálása

cimmal egy gyakorlati kézikönyvecske jelent meg, melyet dr. Sárkány Oszkár honv. miniszteri titkár, a fémrekvirálási ügyek referense irt. A könyvecske tájékoztat arról, hogy milyen fémtárgyakat kell és milyeneket nem kell beszoigáltatni, mikor és milyen módon kérhető halasztás és végleges felmentés a háztartási fémek beszoigáltatása alól, kik jogosultak e fémtárgyakat szabad kézből vásárolni, mennyit fizet a kincstár az átvett fémtárgyakért stb. stb., valamint közli a bpesti és vidéki azon cégek helysége szerinti jegyzékét, kik a beváltásra jogosultak. A könyv ára 80 fillér, előre küldve portóval 85 fill., melyre rendeléseket elfogad a kiadó.

Szent-István-Társulat Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-u. 28.